

נשמת • NISHMAT
מדרשה גבוהה ללימודי
תורה לנשים
ע"ש ג'יני שוטנשטיין (ע"ר)

THE JEANIE SCHOTTENSTEIN
CENTER FOR ADVANCED
TORAH STUDY FOR WOMEN

רח' ברל לוקר 26 א', שכונת פת, ירושלים 93282 • טל' 640-4333 (02) • פקס. 640-4353 (02)
26A Bereil Locker St., Pat Neighborhood, Jerusalem 93282 • Tel: (02) 640-4333 • Fax: (02) 640-4353

הופעתו של אליהו

פרקים י"ז-י"ט הם שלושה חלקים של סיפור שלם, שראשיתו בגזירת אליהו וסופו בהתגלות ה' אליו בהר חורב. אליהו פורץ ללא כל הקדמה למרכז הבמה ומכריז על עצירת גשמים כחלק מהמאבק שהוא מוביל בעבודת האלילים שהוכנסה לארץ על ידי אחאב ואיזבל. בשיעור היום נעסוק בתיאור הופעתו הפתאומית של אליהו על רקע ההתפתחות בממלכת ישראל.

1. עמדו על הבעייתיות באופן הופעתו של אליהו על הבמה. מה ניתן ללמוד על אישיותו ודמותו של אליהו מתוך הופעתו ודבריו?
ראו את דברי אברבנאל: 'ואמר אשר עמדתי לפניו רוצה לומר אשר ניבא מלפניו וקבל ממנו רוח נבואה והוא על דרך מאמר הנביא כי מי עמד בסוד ה' וירא וישמע את דברו'.
2. מה עשוי להיות הרקע להופעתו של אליהו בנקודה זו? מדוע הכריז על עצירת גשמים?
חשבו על הקשר בין בניית יריחו (סוף פרק ט"ז) ובין הופעתו של אליהו ושבועתו, וראו את דברי הרד"ק:
והנה גזר אליהו על המטר בקנאתו לה' על עובדי ע"ג כתוב בתורת משה וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וחרה אף ה' בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר ובטח באל שיקיים את דבריו ועליו וכיוצא בו נאמר ותגזר אומר ויקם לך כמו שאמר שמואל הנביא אקרא אל ה' ויתן קולות ומטר ובעבור כי הרע מכל אשר לפניו גזר אליהו ואמר לו כי לא יהיה טל ומטר אולי יחזור בו והאל אך אפים האריך אפו לו כאשר האריך לאשר לפניו ומה שאמר כ"א לפי דברי עד שיראה שיחזרו מעבוד ע"ג כלם או מקצתן.
3. במדרש מופיע סיפור מרתק הקושר את שני העניינים – עיינו במדרש וחשבו כיצד הוא מסביר את משמעות הופעתו של אליהו וגזירתו ברגע זה:
ובדרש וכי מה ענין זה אצל זה, אלא כשמתו בני חיאל כלם הלכו אליהו ואחאב לנחם חיאל ואמר אליהו כי בעון שבנה יריחו מתו בניו כדבר ה' אשר דבר יהושע בן נון אמר לו אחאב מי גדול משה או יהושע אמר לו משה שהיה רבו של יהושע אמר לו דברי הרב לא נתקיימו ודברי תלמיד נתקיימו והלא אמר משה ועבדתם אלהים אחרים ועצר את השמים והלא כל ישראל עובדי ע"ג הם ואין השמים נעצרים קפץ אליהו ואמר ונשבע חי ה' אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי.